

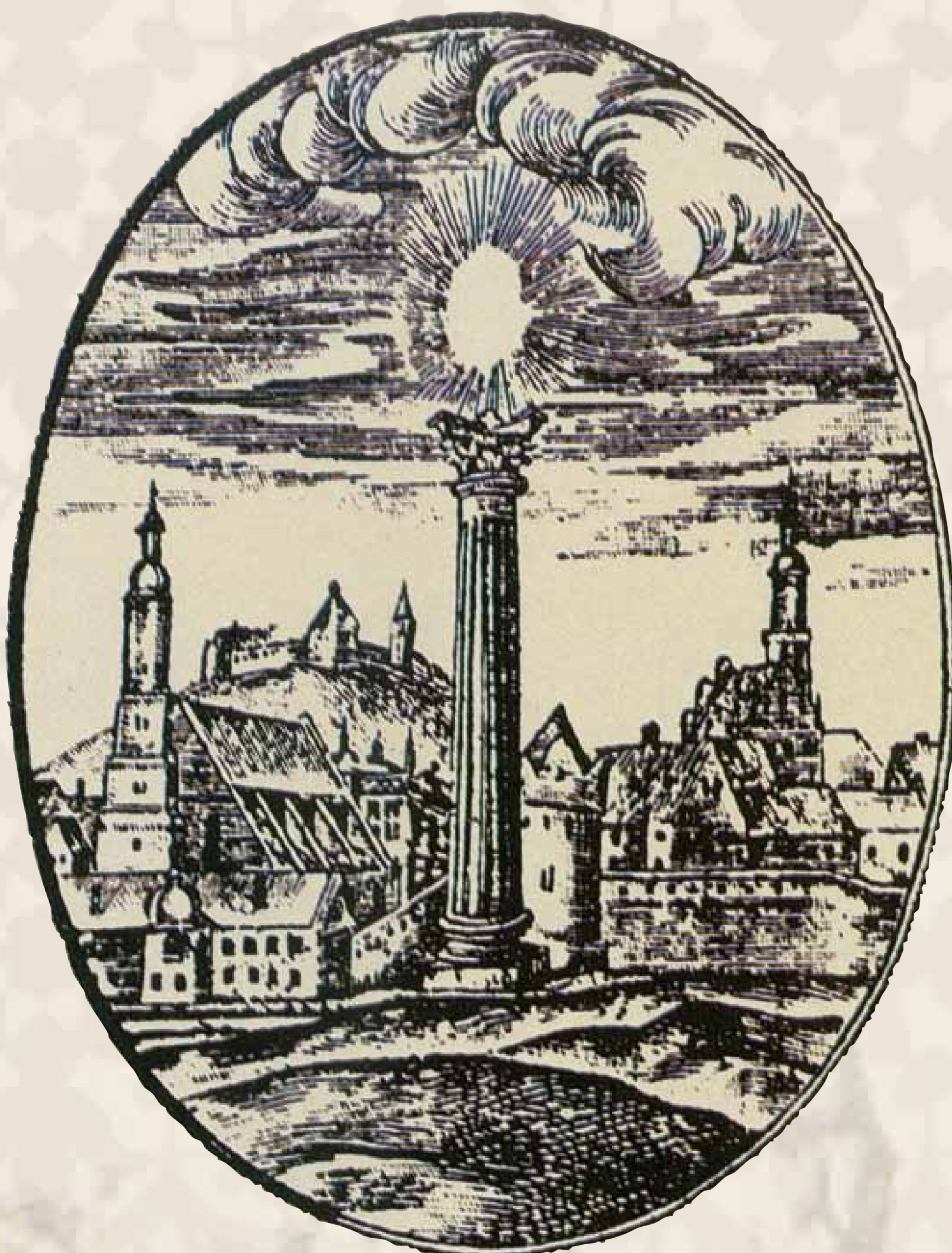
MIKALOJUI RADVILAI JUODAJAM – 500 METŲ

Nežinomas XIX a. dailininkas
Mikalojus Radvila Juodasis
Lietuvos dailės muziejus

Apie penkiolika metų (iki mirties) trukęs M. Radvilos Juodojo protestantiškas gyvenimas pakeitė Lietuvos kultūros ir krikščioniško sąmoningumo padėtį. Tiesa, paties M. Radvilos Juodojo vaikai perėjo į katalikybę ir tapo uolūs Katalikų Bažnyčios rėmėjai. M. Radvilos Juodojo, kaip ryškios asmenybės, svarbą Lietuvos istorijai

patvirtina ir popiežiaus pasiuntinio žodžiai, apibūdinę jį kaip galingiausią bei įtakingiausią žmogų Lietuvoje. M. Radvila Juodasis gali būti laikomas tikroju Nesvyžiaus ir Olykos Radvilų šakos, kurių palikuonys gyvena ligi šiol, pradininku.

Tomas Makovskis
Vilniaus miesto panoramos fragmentas, 1604
Brolių Skorulskių pancirėra Radvilai
Iš Vlodo Drėmos knygos *Dingęs Vilnius*, Vilnius, 2013

2015 m. vasario 4 d. yra minima Mikalojaus Radvilos Juodojo (1515–1565) 500 metų gimimo sukaktis. Mikalojus Radvila Juodasis – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didysis maršalka, kancleris, Vilniaus vaivada, diplomatas, vienas žymiausių Lietuvos valstybės ir kultūros veikėjų, kartu su pusbroliu Mikalojumi Radvila Rudoju buvo vienas įtakingiausių ir turtingiausių Lietuvos valstybės didikų. Žygimanto Augusto valdymo metu (1544–1572) M. Radvila Juodasis tapo faktišku Lietuvos valdovu, jos integralumo ir politinio savarankiškumo gynėju tiek nuo Maskvos

valstybės, tiek nuo Lenkijos karalystės. Aktyviai skleidė protestantizmo idėjas – savo valdose kunigus katalikus pakeitė protestantais, Vilniuje fundavo evangelikų reformatų bažnyčią, o Lietuvos Brastoje įsteigė protestantiškų raštų spaustuvę. Manė, kad Reformacija valstybei bus naudinga: suvalstybintos bažnytinės žemės padidins išdo pajamas, o protestantų bažnyčia, priklausanti nuo valdovo pasauliečio, stiprins Lietuvos valstybingumą.

Mikalojaus Radvilos Juodojo portretas
Iš Jacobo Schrencko von Notzingo knygos *Der Aller Durchleuchtigsten und
Grossmächtesten Kayser... wahrhaffige Bildmussen...*, Innsbrukas, 1603
Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai